

DIRECTOR:
Dr. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ—JUD. TARNAVA MICĂ:

INSERATE:
Un șir garmond: 6 Lei. La
publicării repetate după
:: :: înveială :: ::

Unitatea

REDACTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

In fața prăpastiei

Ortodoxia începe oficial războiul confesional

Zilele acestea s'a ținut, la București, „Congresul național-bisericesc” ortodox. Pe lângă vladici, au luat parte: Vintilă Brătianu, general Averescu, C. Argetoianu, N. Săveanu, N. D. Chirculescu, I. Nistor, Al. Lapedatu, V. Sassu, O. Goga, I. Lupș, G. Brătianu, V. Goldiș, I. Inculeț, P. Cârboviceanu, Al. Alimănișteanu, R. Savinescu, I. Manolescu-Strunga, L. Mrejeru, V. Ispir, I. Niculescu, Silviu Dragomir, Ștefan Meș, M. Berceanu, R. Căndea. — Numele au uneori însemnări tainice, de aceea trebuiesc citite cu atențiune!

Ședința întâi a trecut cu solemnitatea deschiderii și un protest împotriva desființării ministerului cultelor. În a doua s'a ridicat din strună iubitorul de adevăr Silviu Dragomir și a intonat, dulce și tănuos, psalmul pătimirilor ortodoxe. Biserica statului românesc e prigonită de guvernul țării, în folosul uniașilor. Bugetul cultelor îndoapă pe uniți, taie mereu dela dreptcredincioși (pildă: plățile canonicilor dela Blaj); funcționarii ortodocși sunt înlocuiți cu uniți (așa: toți revizorii din Ardeal, mulți directori și profesori, chiar și la Sibiu, secretarul general al instrucțiunii ș. a. până la pompierii și măturătorii de stradă din Brașov); pământul se ia dela bisericile ortodoxe și se dă acelorasi uniași. Amin.

Umire a căzut peste sobor. Mai întâiu s'a recules d. Al. Lapedatu. A cerut ca aceasta preajalnică tănuire să fie răspândită în toată țara, trimițându-se și o „moțiune” de protest cărmuitorilor. (Din fericire, dsa chiar avea o „moțiune” potrivită, care s'a și primit). Vosglasul l-a rostit arhierul pătimirilor, Octavian Goga: o comisiune cerând, care să ancheteze mai departe și să adune fără odihnă nou material documentar de acest fel. Și s'a făcut așa!

Multe învățături mântuitoare se pot scoate din această minunată întâmplare.

E limpede, mai întâi, că supremul for îndrumător al bisericii ortodoxe este un club liberalo-averescan (dovedind biserica și aci marea putere înfrățitoare de suflete). Dar, asta-i treaba ortodoxiei.

Acest club declară războiul guvernului. Asta privește guvernul. Tot așa se burzuluise deunăzi biserica liberală a industriașilor, care fără zăbavă a fost pusă cu botul pe labe.

În războiul sfânt puterea adevărului e relativă. Datele dlui Dragomir sunt false și mincinoase (cum arată o declarație a ministerului instrucțiunii; cum am arătat și noi de atâtea ori și vom mai arăta). Despre afirmația cu directorul din Sibiu știa că e mincinoasă și I. P. S. Sa Neculaie. Totuși a tăcut. N'a voit, desigur, să tulbure psalmodia martiriului. Era așa de frumoasă! — Dar, asta iarăși privește cinstea anumitor obraze!

Lupta se dă însă pe spatele bisericii noastre. S'a decretat mai întâiu o campanie de ponegrire împotriva ei, cu datele mincinoase ale dlui Dragomir, apoi o comisie permanentă care să ancheteze și să ne prigonească mai sistematic decât a putut-o face Preasfințitul Ivan și conșoții.

Cu Dumnezeu înainte

Cuvinte sincere rupte din sufletul unui mirean mai în vrâstă

de TEOFIL DRAGOMIR
proprietar

Oprit de bătrânețe aici la marginea nordică a țării, în județul Sălaj, țin să fiu față la congresul „AGRU”-lui în Blaj măcar cu sufletul. Pentru că noi Românii greco-catolici cu oarecare cunoștință de carte ținem mult la religia noastră.

Nu numai din datină, ori numai pentru că întâmplător ne-am născut în această lege, ci din convingere conștientă. Trecutul de 229 ani ni-a dovedit anume, că biserica noastră greco-catolică românească pe lângă menirea ei de a ne hărăzi mântuirea sufletelor, nu numai că nu a greșit nici când contra intereselor neamului nostru, ci totdeauna le-a promovat pe toate terenele cu incontestabil succes. Ne alipim cu tărie de biserica noastră, pentru că în virtutea apartinerii sale la biserica universală catolică și în puterea constituțiunii sale s'a dovedit a fi pavăza, care mai mult de cât ori care altă instituțiune a știut să pareze și să contrabalanseze influința dăunătoare a puterilor lumești contrare intereselor bisericii și neamului nostru. Aceasta chiar și în cele mai grele situații din trecutul nostru dureros.

Ne alipim cu tărie de biserica noastră, pentru că ea nu a tentat nicicând a restrânge libertatea altor confesiuni și a fost fericită de câte ori împrejurările i-au permis, să colaboreze cu biserica soră ortodoxă română din Ardeal la promovarea marilor interese ale neamului nostru întreg. Între alte multe, dovadă a dat despre aceasta la marea adunare națională ținută la Blaj în 3/15 Mai 1848, prezidată de căpeteniile ambelor biserici surori; dovadă a dat prin conlucrarea fiilor săi la întemeierea liceului român ortodox din Brașov; prin întemeierea și susținerea „Asociațiunii transilvane pentru literatura și cultura poporului român”, — care până bine de curând, în semn de nealterată-frățescă dragoste, își alegea prezidenții alternativ dintre fruntașii ambelor confesiuni. Și suntem convinși, că biserica noastră greco-catolică românească va fi fericită și în viitor, să poată împărtăși pe toți frații noștri de sânge în toate binefacerile morale, sociale și naționale, pe cari le va putea realiza, cum și de le-

Noi ne vom apăra. Avem și dreptul și datoria. Cine va pierde? Neamul. El umblă pe margini de prăpastii sufletești. Ar trebui să înaintăm cu grijă, mână în mână. „Frații” însă s'ar la noi și ne îmbrâncesc spre adâncuri!

Jocul e mai primejdios de cum s'ar crede. La tot cazul AGRU, care acum ia ființă la Blaj, capătă în urma celor de mai sus, o dureroasă actualitate și o importanță indiscutabilă.

găturile noastre cu Apusul și în deosebi cu țările latine surori din Occident.

Știm, că și în chivernisirea bunurilor materiale — ca mijloace pentru scopuri obștești — prin cruțare și muncă, clerul bisericii noastre a fost de o corectitate exemplară. Și când ne gândim la chipul, în care puterile lumești au chivernisit banul și avutul public la noi, involuntar ne vine în minte, că nici o instituțiune publică de stat și, nici toate laolaltă nu reprezintă atâta garanță a administrării ireproșabile și progresive, de câtă a dat dovadă de exemplu Capitlul mitropoliei române din Blaj, dela întemeierea sa și până în ziua de azi.

De aceea dacă noi Românii gr.-catolici, — cu oarecare cunoștință de carte, întâmplător ne-am fi născut în o altă confesiune, ajungând la cunoștința acestor adevăruri istorice, tot am fi îmbrățișat această credință catolică românească.

Este departe de noi, să ne închipuim, că tot Românul gr.-cat. ar fi un model de moralitate. Știm doar din Biblie, că și între îngeri sau ivit răsvrători în contra lui Dumnezeu. Și invers, în Sodoma și Gomora încă mai erau drepti. Acea ce știm însă, este, că în cadrele bisericii noastre naționale se dau cele mai largi posibilități de validitate morală, socială, națională, economică, cât și de cea mai armonică conviețuire între indivizi, între clasele sociale, cât și între neam și neam.

Împiedecat de a putea participa în persoană la Congresul AGRU-lui, m'am crezut dator să fac această mărturisire de credință răzimată pe experiența unei vieți lungi, pentru a da un nou îndemn generației tinerilor mireni să gândească mult și cu rod la adevărurile eterne ale credinții noastre.

Cu Dumnezeu înainte!

Desvelirea unui monument al Regelui Ferdinand la Orăștie. Dumineca trecută, în 17 Noembrie c., s'a desvelit, cu mare solemnitate, un frumos monument ridicat la Orăștie în onoarea marelui Rege desrobitor Ferdinand.

Cu excepția M. Sale micului Rege Mihaiu, a participat întregă familia regală, în frunte cu M. Sa Regina Maria, apoi Inaltul Regent Sărățeanu, o bună parte dintre membrii guvernului, în frunte cu președintele de consiliu, mulți parlamentari, între cari și prezidenții Corpurilor legiuitoare, aproape toți intelectualii județului și multă țărâtime din comunele învecinate. După un serviciu divin oficiat de mitropolitul Bălan dela Sibiu, care a deschis și seria cuvântărilor, au urmat cuvântările de rigoare ale unui colonel care a prezidat comitetul de inițiativă a monumentului și a pri-

marului Orăștiei, precum și alte cuvântări ale miniștrilor Cihoski și Vlad, a dlui Al. Lapedatu, în numele Academiei, și a dlor Dr N. Lupu și N. N. Săveanu, în numele partidelor ce reprezentau.

Terminându-se această parte oficială, a urmat defilarea unui minunat cortegiu, deschis prin o fetiță de vre-o 6 ani, în mână cu un drapel tricolor, după care s'au înșiruit toate școlile din Orăștie și cele secundare din județ. Au trecut apoi satele, în vesmintele lor pitorești. Aceștia le-a urmat o serie de care alegorice, înfățișând toate branșele industriale din ținutul Hunedoarei, iar la urmă au defilat, sub comanda dlui general Mihăescu dela Sibiu, unități de ale armatei — făcând onorul cucerit Regelui Ferdinand, marelui ei Căpitan din războiul de întregire a neamului.

După încheierea serbărilor, familia regală a luat imediat trenul pentru București, iar restul asistenței a participat la banchetul oferit de primărie, la care au toastat dd. Iuliu Maniu, Ștefan C. Pop și generalul Mihăescu.

Deschiderea Corpurilor legiuitoare. După prorogarea de o lună, Corpurile legiuitoare ale țării au fost deschise, cu solemnitatea obișnuită, la 15 Noemvrie c.

Mesajul regal, citit din partea Alteței Sale principele-regent Nicolae, aruncă o privire asupra operei înfăptuite în cursul ultimei legislaturi și schitează un întreg program de legi, cari urmează a fi discutate și votate în actuala sesiune. Deosebit se insistă în el asupra nouilor legiuiri militare și a celor de ordin economic, dar se anunță proiecte însemnate și privitor la alte ramuri ale vieții de stat. Chestia în curs a unei noi salarizări a preoțimeii nu figurează în program, și asta probabil din cauza desființării ministerului cultelor. Pagubă deci de graba neînțeleasă, ce s'a pus în pregătirea materialului necesar pentru această legiferare.

Pentru constituirea biroului, guvernul a cerut ca în locurile de prezență să fie aleși tot dd. Ștefan C. Pop pentru Cameră și prof. Traian

Bratu pentru Senat, dând parlamentarilor mână liberă în ce privește alegerea viceprezidenților. Cu toate acestea, abia s'a făcut vre-o schimbare în persoanele cari au obținut încrederea majorităților.

Din Alba-Iulia

Misiuni populare — Lipsa arzătoare a unei noi biserici la centru

Zilele de 8—10 Noemvrie c. au fost zile de adevărată înălțare sufletească pentru toți credincioșii bisericii noastre din Alba-Iulia. În aceste zile s'au ținut aici misiuni populare, pe cari le-a condus p. dr. *Augustin Tatar*, profesor la Academia de teologie din Blaj.

Biserica parohială din Lipoveni în toate trei zilele a fost arhiplină. Predicile la înălțime ale p. dr. misionar au fost ascultate cu multă atenție și cu vădit rezultat.

O mulțime de credincioși, mai ales din clasa intelectualilor, s'au spovedit și cuminecat cu toată evlavie, participând cu multă reculegere sufletească la procesiunile și rugăciunile prescrise pentru dobândirea indulgențelor de anul sfânt.

La sfârșitul misiunilor, p. dr. protopop *Ursică* a mulțumit părintelui misionar pentru osteneală, iar cuvintele de încheiere al acestuia, cuvinte prin cari îndemna mulțimea credincioșilor la alipire față de Roma papală, au emoționat până la lacrimi.

Ca o concluzie firească din aceste înălțătoare misiuni, se desprinde încă odată lipsa unei mari biserici unite, aici în cetatea neamului care este și leagănul unirii Românilor cu Roma. Când am văzut la liturgia de încheiere mai ales, înghesuiala din biserică, în decursul cuminecării, mi-am adus aminte de apelul lansat, în primăvara anului curent, către întreaga biserică română unită, prin care Alba-Iulia noastră cerea ajutorul tuturor Românilor uniți, pentru a edifica o biserică vrednică de locul de odihnă al marelui Atanasie și mi-am zis: dacă atât de bine au reușit misiunile

sfinte aici în această biserică dela o margine a orașului, ce rezultat ar produce o altă atare ocazie, făcându-se misiunile în o biserică mare, frumoasă, zidită la centru.

Iată încă un argument din celea mai puternice, pentruca ideea sulevată în apelul din primăvară să nu se lase baltă, ci să se lucreze cât mai stăruitor pentru realizarea ei. Zidirea unei biserici monumentale române unite în Alba-Iulia de două ori istorică, este o datorie și o chestiune de demnitate a bisericii române unite cu Roma.

Correspondent

Spre politicianizarea Congresului național bisericesc al ortodoxiei române. Deși deschis de Sanctitatea Sa patriarhul-regent Miron, Congresul național bisericesc al ortodoxiei române — ale cărui ședințe au început Lunia trecută — a alunecat, chiar din prima zi, pe o pantă din cele mai primejdioase. Fără a ținea seamă de programul de realizări necesare aparținând cercului de competență a Congresului, schițat în vorbirea de deschidere a președintelui, membrii congresului, între cari toți corifeii partidului liberal și averescan, au deschis acolo o chestiune politică menită a face greutatea actualui guvern al țării.

E vorba de chestiunea desființării ministerului cultelor. Pe aceasta au reușit s'o prezinte, prin rostul dlui Octavian Goga, drept un atac la adresa ortodoxiei, ale cărui interese vitale ar fi, chipurile, esențial primejdiate prin noua lege de organizare a ministerelor, împotriva căreia arhieriei ortodoxiei n'au ridicat totuși în Senat un singur cuvânt. Argumentele pe cari razimă protestul prezentat de d. Goga se reduc la legătura intimă pe care vrea s'o vadă între statul român și biserică „dominantă“ a țării, și la primejdia închipuită ce ar exista pentru ortodoxie în contopirea ministerului cultelor cu acela al instrucției publice. Ideile acestea dezvoltate pe larg, cu o rabulistică vrednică de trecutul recent al acestui intrigant sunt grupate în 5 puncte deosebite, concludând în învitarea de a se cere „să se restituie bi-

☐ ☐ **Folța „Unirii“** ☐ ☐

Pastoralia

— Gânduri, la cari face să ne oprim —
de prof. DUMITRU NEDA

I.

Două lucruri au fost îndeosebi dragi Domnului: voința Tatălui (Io. 4, 34) și mântuirea sufletelor (Mt. 18, 14). Când părăsește slăvile cerești, pentru a se sălășlui întru noi (Io. 1, 14), cuvântul cel dintâiu, la intrarea 'n lume, îi este: Iată vin Dumnezeule, ca să fac voia ta! (Evrei 10, 7. 9). Și când sosește ceasul despărțirii de cei pe cari i-a iubit până în sfârșit, — despărțire după trup, vremelnică și trecătoare cu degrab, ca tot ce-i trupesc —, inima-i preasfântă găsește și atunci accente pătrunzătoare spre a-i lega de suflet lui Petru grija mare a vieții sale de sângeroasă jertfă: Paște mielușei mei, paște oile mele... (Io. 21, 15—17). Graiurile prorocilor, cu greutatea osândei lor, își tremuraseră obida veacuri multe, neluate'n seamă de cei către cari erau îndreptate (Ier. 23; Ezech. 34; 6, 56; Zah. 11), până în această vreme de plinire a (sorocului) așteptat și dorit. Vedenia lui Ezechie: Păstorul ridicat de Domnul să-i poarte grija oîțelor năpăstuite și risipite (Ezech. 34, 23), stă măreț și milostiv în fața alor săi și a tot norodul: Eu sunt păstorul cel bun. Păstorul cel bun sufletul său și-l pune pentru oi (Io. 10, 11). Pe malurile Tiberiadei

acelaș Păstor mare, învăluind pe smeritul fiu al lui Iona în privirea-i caldă, îl imputernicește să-i țină locul și să poarte, el și urmașii săi, până la sfârșitul veacurilor, povara îngrijirii de turma cuvântătoare, răscumpărată cu preț de neprețuit...

Păstor bun a fost Domnul. Păstor bun a fost vârhovnicul apostolilor și tovarășii săi de apostolie. Păstori buni se cuvine să fie toți câți se împărtășesc de revărsările harurilor hărăzite celor aleși în sortem Domnii. — Fiecare preot se cuvine să-și facă deplin slujba de păstor bun, amăsurat sfatului și pildei Mântuitorului (Io. 10, 1—16), tăria, mângăierea, modelul preoților.

Apropiindu-ne și noi de Domnul, ne vom lumina și fețele noastre se vor bucura.

1. *Păstorul cel bun stă între oi.* — Aceasta-i prima sa caracteristică 1).

Zice Domnul: Unde este comoara voastră acolo va fi și inima voastră (Mt. 6, 21). Și nime nu se depărtează bucuros și ușor de lângă comoara sa, fie acea comoară: bani, moșii, cirezi de boi, turme de oi, sau altceva, orice.

Se gândesc la acest adevăr preoții, pe cari îi găsești ori unde, numai în parohie nu?

Mântuitorul Hristos, deși nevăzut, dar de fapt, ca Dumnezeu, ne însoțește nedespărțit în toate căile noastre, priveghind neadormit asupra trecerii noastre prin viață și asupra tuturor mărunțurilor acestei vieți.

1) Cf. *Nic. Lancelii S.I.*: Opusculum spirituale (ed. de Carol Moser). Oeniponte, 1881. pag. 203.

Sf. Ioan dela Cruce († 1591) recomandă, drept normativ foarte nimerit de conduită, între orice împrejurări și în orice situații, cugătarea adânc creștină: *Ce-ar face oare Hristos Domnul în cazul meu de față?*

Pusă întrebarea aceeași, firească la o slugă a Domnului, abunăseamă c'ar trece multe bălciuri fără ca p. dr. Amfilochie să lipsească din parohie, căutând potcoave de cai morți; s'ar da multe lupte electorale fără ca credincioșii din Sgureni cu dor să doriaască sfârșitul acelor zile de muțenie pentru bisericuța lor, de temere pentru cei sănguiți să iasă din lume pe neașteptate, neimpăcați cu Stăpânul vieții și al morții; s'ar imputina călătoriile în „afaceri private“ și li-s'ar scurta durata celor făcute de silă; te-ai împiedeca mai rar în păstori sufletești pe unde nu-i nimic de păstorit.

Nevoile enoriașilor sunt multe și felurite. La o casă trebuie sfeștanie; la alta, un greu bolnav dorește mângăierile ușurătoare ale maslului. Un creștin are lipsă de sfat în privința unei căsătorii mixte; altul îți vine cu nevasta bolnavă la slujbă. Un părinte cu drag de carte și învățătură creștinească te-ar ruga să-i cumperi băiatului său „lerigie“ pe gologanii strănși anume în acest scop și legați pân'acum cu șapte noduri; o moașă bate la ușa ta cu apă de binecuvântat pentru nou-născutul ce vine să-ți mărească turma. Și mai vin și alții cu alte treburi, cu alte întrebări ce așteaptă răspuns dela părintele ce rătăcește cine știe pe unde, pe ce căi străine, de căminu-i (pastoral) depărtat.

sericii (!) și neamului numitul organ de înaltă protegiere (!?), declarând că menținerea desființării după această protestare nu o poate atribui decât intenției de a se da o lovitură dușmănoasă de către anumiți deținători vremelnici (!) ai puterii de stat, cari sunt în afară (!!!) de cadrul bisericii ortodoxe“.

Concluzia aceasta aruncă o lumină definitivă asupra mobilului întregii acțiuni și dacă mai adaugem, că a doua zi atmosfera Congresului s'a mai înveninat și prin o interpelare unitofobă a profesorului Dragomir dela Cluj — de care ne ocupăm la alt loc al acestui număr —, n'ar fi nici o mirare, dacă hotărîrea Congresului ar veni să deschidă o luptă fățișă, și cu urmări ce nu se pot prevedea, împotriva guvernului.

Se crede totuși, că — deși aproape toți membrii Congresului, inclusiv aceia ai Sinodului cari sunt membrii de drept ai Congresului — aparțin partidelor de opoziție averescan și mai ales liberal —, înalte rezoane de ordin bisericesc vor ști să calmeze spiritele mesteșugit agitate și vor opri Congresul dela o alunecare fatală pe panta politicianizării.

Un apropo, ce trebuie reținut. În numărul ultim (pe Noemvrie—Decemvrie) al bunei reviste omiletice, care este „*Cuvântul Adevărului*“ dela Bicsad, directorul ei, pâr. *Augustin A. Pop*, aducând vorba de Sfântul Părinte dela Roma face — în legătură cu dușmăniile ce se poartă Sfântului Scaun — un apropo ce merită să fie cunoscut și din partea cititorilor noștri.

Capul bisericii — ni-se spune în acest nimerit apropo — are dușmanii săi, cari îl urăsc de moarte. — E fresc: doar și pe Hristos l-au urât!

Il urăsc însă și mulți creștini, cari almintrelea se mărturisesc credincioși lui Hristos. Dar, aceasta e uimitor. Pentru ce îl urăsc? Ce vină l-se impută? Rătăcire în credință? Nu, aceasta este o obiecțiune serioasă. Ce dar? Un singur lucru — răspund ei — trufia, cu

Că anume cu ce impresii se reîntorc la vetrele lor credincioșii, cu atari prilejuri, nu-i tocmai greu de imaginat.

Câte o razie protopopească neanunțată ar face descoperiri extrem de interesante! Chiar și dacă ar găsi, că unii slujitori ai altarelor ar fi aiurea și ocupați cu altceva în vremea slujbei decât cu — jocul în popice (cum s'a întâmplat undeva, tocmai în vara acestui an).

Serie sf. Petru: Pașteți turma lui Dumnezeu cea dintre voi, priveghind, *nu de silă*, ci cu voia și după Dumnezeu! (1 Petr. 5, 2). Toată conduita preotului voiajor, cu aparențe de temeuri și fără asemenea aparențe, dovedește însă contrarul acestei concepții apostolice de pastorație creștină, — spre trist de luminoasa lămurire a multor stări de lucruri din unele parohii.

Va zice cineva: Puțin lucru toate cele pomenite.

Dar zice Domnul: Cel ce este credincios intru puțin, și în mult credincios este; și cel ce este nedrept intru puțin și intru mult nedrept este (Lc. 16, 10).

Iar cuvântul Domnului rămâne în veac sfânt și adevărat.

Și încă ceva: Qui multum peregrinantur, raro sanctificantur (Thoma Kempis). Baba călătoare n'are sărbătoare și în sensul acela că: nu prea vrea să țină sărbătorile, fie că-s alese și legate ca să le țină și ea.

D'apoi ce i-se poate unei babe năuce, nu i-se poate îngădui unui slujbaş al bisericii, legat de îndatoririle stricte ale statului său.

care el își aroagă drepturi de supremație peste întreaga biserică lui Hristos.

Așadar trufia!

Dacă dar Papa s'a trufit și, în schimb dacă la nefericita desbinare orientală, patriarhul țarigrădean s'a păstrat în smerenie, trebuia să se întâmple ceea ce spune evanghelia: „Celce se înalță, smerise-va, și celce se smerește înalță-se-va“. Trebuia să se înalțe patriarhul și trebuia să se coboare, să scadă, Papa, fiindcă s'a trufit. Dar ce se întâmplă? O mie de ani au trecut de atunci și, iată, Papa s'a tot înalțat, iar patriarhul a scăzut până la nimicire. Unde e trufia, de care parte? Și unde biserică cea adevărată?!

Peste orice discuție și argumente teoretice stă clară, covârșitoare, realitatea strălucirii și a puterii spirituale a primului între patriarhii bisericii universale, a urmașului sf. Petru. Argumentul, cu împrejurările istorice nefavorabile pentru Răsărit, nu e serios. Oare nu Spiritul sfânt conduce istoria bisericii sale? Poate-se închipui ca el să țină, vreme de sute de ani, într'o stare de paralizie biserică lui Hristos, iar pe una rătăcită să o treacă prin toate fazele unei înălțări glorioase? Nu, aceasta ar fi o rătăcire grosolană. Spiritul sfânt conduce dar biserică cea adevărată a lui Hristos, biserică noastră catolică, scoțând tot mai mult la iveală autoritatea așezată de Hristos în ea: papalitatea!

Complectarea guvernului. În locul unei remanieri mai mari — cum se aștepta, pe urma curentului creat de presă, în opinia publică —, președintele de consiliu s'a restrâns la completarea ministerelor devenite vacante prin demiterea miniștrilor Alevra și Popovici și alor 3 subsecretariate de stat, create de noua lege a organizării ministerelor.

În locul vacant dela ministerul de finanțe a fost numit d. *Virgil Madgearu*, fostul ministru al industriei și comerțului, iar locul acestuia s'a dat dlui *Aurel Vlad*, fostul ministru al cultelor și artelor, al cărui minister s'a contopit cu acela al instrucțiunii publice. În fruntea ministerului lucrărilor publice și a comunicațiilor a fost numit ca interimar d. *Pan Halippa*, fost ministru de stat, iar d. *Ioan Răducanu*, fostul ministru al muncii continuă a avea pe viitor și ministerul sănătății contopit cu al lui. La acest minister s'a înființat pentru sănătate un subsecretariat de stat, care s'a dat dlui *Dr. Iuliu Moldovan*. La subsecretariatul de stat pentru comunicații din ministerul dlui Răducanu a fost numit d. *Gregoriu Gafencu*, iar la acela pentru culte, din ministerul dlui N. Costăchescu, a ajuns d. *Dr. Valer Moldovan* dela Turda.

Tot aici amintim, pentru cuvenita orientare a cititorilor noștri, că acest subsecretariat al cultelor va avea 3 direcțiuni generale: una a cultelor (pentru cultele naționale), în frunte cu d. Stancu Brădișteanu, una a artelor, condusă de d. Zenovie Păclișanu, care va avea, prin delegație, și cultele minoritare, și una a învățământului particular și minoritar sub conducerea dlui Augustin Caliani. Întreg ministerul contopit va avea un singur secretar general, în persoana dlui Dr. Alexandru Borza, profesor universitar la Cluj.

Dela inspectoratul muncii din Sibiu ni-se cere publicarea următoarelor șire: «Se aduce la cunoștința tuturor întreprinderilor, cari angajează pe viitor lucrători specialiști supuși străini, că orice lucrător supus străin trebuie să poșadă, la intrarea în țară, un certificat eliberat de autoritățile sanitare ale locului de origine din care să se constate, dacă localitatea de unde vine este, sau nu, bătută de vre-o epidemie. Cei cari nu vor poseda asemenea certificate, riscă de a nu li-se permite de către organele sanitare dela frontieră intrarea în țară».

Știri mărunte

Personale. În vederea congresului AGRU, toți 3 Preasfinții episcopi sufragani ai provinciei noastre bisericești au sosit la Blaj încă de Vineri după masă, fiind cu toții oaspeții I. Preasfinției Sale pâr. mitropolit Vasile.

— P. Ven. Ordinariat de Lugoj a numit pe pâr. *Aron Mihăescu* din Berthelot protopop onorar, pe pâr. *Petru Șireagu* paroh la Vâlcelele bune, pe pâr. *Mihail Șoproni* adm. parohial la Folia, pe pâr. *Octavian Aldea* adm. parohial la Izgar, iar pe Reverendul *Victor Stoica* practicant la Oficiul diecezan.

— P. Veneratul Ordinariat arhidiecezan a numit pe pâr. *Nicolae Coroiu* paroh la Mușca, iar pe pâr. *Victor Nicoară* paroh la Chinteni.

Pentru serbarea zilei de 1 Decembrie. «Astra» noastră culturală a adresat de curând despărțimintelor sale o circulară, prin care le atrage atențiunea asupra serbărilor obișnuite în ziua aniversară a unirii Ardealului cu patria mamă și le îndeamnă să facă tot posibilul pentru o cât mai buna reușită a aceloră. Ca ajutor, pentru serbările de pe sate mai ales, recomandă conferența-model a dlui R. Simu (Nr. 40 al «Bibliotecii populare»), care s'a trimis anii trecuți tuturor bibliotecilor populare.

O serbare bisericească la Nușeni. La 10 Noemvrie c. s'a binecuvântat biserică renovată din Nușeni părintelui protopop Boteanu și a credincioșilor săi plini de râvna casei Domnului, cari au adus mari jertfe pentru a face din biserică lor un lăcaș vrednic de marele stăpân al lumii. Actul binecuvântării, la care a participat tot clerul din jur, mulți intelectuali și mii de credincioși din apropiere, l-a săvârșit pâr. canonic Dioniziu Vaida dela Gherla, care a avut frumoase cuvinte de îndemn pentru o cât mai cinstită viață creștinească. Mai amintim și cuvântul rostit la banchet din partea dlui Dr. Valeriu Roman, care a făcut propagandă pentru congresul dela 23—4 Noemvrie al AGRU-lui.

Locale. Lucrările pentru încălzirea și noua pavare a catedralei sunt atât de înaintate, încât până la Sf. Nicolae sperăm să se poată relua serviciul divin din această biserică.

— Lucrările de pavare a porțiunii dintre liceu și internat a străzii mitropolitul Vancea au început și în scurt timp vom avea aici o nouă dovadă a îngrijirii pe care noua primărie interimară o arată orașului. O bună gospodărie poate să dea Blajului o înfățișare cu totul modernă și suntem siguri, că *nouile alegeri comunale* vor ști să ridice la locurile de conducere oameni cari să fie pentru aceasta o garanță deplină. Ele vor avea loc încă prin Ianuarie, și — pentru a se evita orice surprize — n'ar strica, poate, să se pornească din bună vreme o stăruitoare campanie de luminare și documentare a opiniei publice. Intrelăsarea ei și eventuala primejdie a unor alegeri cinstite ar fi, credem, o adevărată dezertare dela datorie a celorce trebuie și pot să o facă.

— Încă din 7 Noemvrie c. *noua biserică a părinților assumptioniști* din «hula» Blajului a primit binecuvântarea bisericească, trecând de atunci în folosul credincioșilor noștri din acea parte a orașului. Având tot confortul și îngrijirea meticuloasă a unui ordin călugăresc, ea a câștigat foarte curând simpatiile tuturor și este sigur, că va ajunge între cele mai cercetate lăcașuri de închinare ale Blajului nostru.

Aprobări de școli confesionale cu drept de publicitate. Numărul dela 20 Noemvrie c. al «Monitorului Oficial» publică 3 autorizații, date de Ministerul instrucției pentru școli primare confesionale (două luterane, în comunele Herina și Cristian, și una izraelită în

orașul Bistrița), cărora le acordă și dreptul de publicitate. — Inregistrăm aceste autorizații cu nădejdea, că ceea ce se poate da unei confesiuni minoritare, nu va putea fi refuzat nici cultelor naționale. Reînvierea școlilor noastre primare confesionale nu poate fi deci decât o chestie de timp, pe care-l dorim cât mai scurt.

Nouii laureați ai premiului Nobel.

Cu anul acesta premiul Nobel pentru literatură a ridicat la renume mondial un nou nume german, pe acela al romancierului *Thomas Mann*, unul dintre cei mai de seamă romancieri ai Europei. Tot acum de curând au fost decernate și premiile pentru fizică pe anii 1928 și 1929, primul profesorului englez *Richardson*, iar al doilea savantului francez *Louis V. Proglie*, inventatorul muzicii eterice, precum și cel pentru chimie, care a fost împărțit între profesorul suedez *Cheldin* din Stockholm și naturalistul englez *A. Harden*.

Câteva date despre Lourdes în 1928.

După datele publicate în Buletinul oficial al sanctuarului din Lourdes, numărul peregrinilor din anul trecut 1928 atinge cifra de 654,000, între cari peste 60,000 din străinătate. Clerul înalt figurează între acești peregrini la picioarele Maicii Domnului cu 5 cardinali, 20 arhiepiscopi și 111 episcopi, iar liturgiile ce sau celebrat la sanctuarul peșterii trece de 70,000. Bolnavii cari sau apropiat de acest loc miraculos au fost la 15,000, iar doctorii cari au studiat cazurile de vindecări (între cari pentru anii 1926 și 1927 se înregistrează 12 ca adevărate miracole) se cifrează la 874. De boale mai ușoare au scăpat cu totul 87 persoane.

Câți locuitori are Cetatea Vaticanului.

O conscriere recentă a populației din noul stat papal prezintă cifra de 518 suflete, între cari și 2 copii născuți de curând. Dintre aceștia Italieni sunt 389, iar restul aparține altor naționalități și anume 113 Elvețieni (membrii gardei papale), 8 Francezi, 5 Germani, 2 Spanioli, 1 Olandez, 1 Austriac, 1 Norvegian, 1 Belgian, și 1 American. Ca religie cu toții aparțin religiei catolice, afară de un catechumen etiopian, care va fi botezat în timpul apropiat.

† Păr. Augustin Pop, preot în Sălcuța

(arhidieceză), s'a stins la 20 Noemvrie c. în anul 27 al vieții și 1 al preoției sale cinstitute. Il deplâng numeroase rudeni. — Fie-i partea cu dreptii!

Telefonul „Unirii“

P. Cuenzen. După informațiile ce avem, corespondența oficială a bisericilor va trebui să fi taxată numai cu începerea noului an 1930. Ordinul recent al direcției P. T. T. care suprimă gratuitatea din trecut, privește numai corespondența oficială a comunelor, județelor și a instituțiilor ce intră în bugetele acestora.

T. București. Am fost și noi de părerea, că ministerul cultelor să nu se desființeze și asta pentru că nici prin minte nu ne-a trecut, că existența acestui minister avea semnificația pe care i-o dau acum foștii miniștri de culte, dd. Goga și Lapedatu: că adevărat acest minister, constituit anume pentru a protegi ortodoxia, era un simbol și o garanță reală a „dominațiunii“ cultului ortodox peste celelalte culte ale țării. Ideea — ascunsă până acum cu atâta meșteșug din partea acestor exponenți dela culte ai liberalilor și averescanilor — este esențial anticonstituțională, fiindcă în fața Constituției toate cultele recunoscute ale țării au cea mai deplină egalitate. În loc să ajute ideea reînființării acestui minister, motivul invocat îmbie deci actualului guvern un nou argument pentru a rămânea pe lângă dispozițiile luate, iar bisericii noastre și tuturor cultelor minoritare le dă un indemn din cele mai puternice pentru a nu mai admite, cu nici un preț, să se revină la ideea unui minister independent al cultelor. Pe lângă această lămurire, desigur folositoare, mișcarea ce sa pornit pe această chestiune — vizăm aici și „hodosismele“ perfide din „Universul“ — va contribui, credem, foarte mult și la limpezirea definitivă a atitudinii ce ni-se impune față de partidul liberal și de „nobila“ codița averescană a acestuia.

P. Dej. După dispozițiile în vigoare, profesorii de religie ai bisericii noastre nu se califică prin „examine de capacitate“, rezervate exclusiv „bisericilor ortodoxe creștine“, ci printr'un examen numit „concurs“. Normele participării la acest „concurs“, care se ține periodic după necesitate, se cuprind în „Regulamentul personalului didactic dela școlile secundare“ și prevăd, că înscrierea candidaților trebuie să se facă, prin cereri

adresate ministerului instrucțiunii, în luna Octomvrie. În baza lor, ministerul deschide (evident numai dacă numărul concurenților e suficient) „concursul“, ale cărui examene se țin întru toate după normele dela capacități, având și aceeași benitate în ce privește calificarea. Unul dintre membrii comisiei de examinare este designat de autoritatea noastră bisericească. După cum vedeți, cererea Dvoastră ar fi cam întârziată, cu toate acestea nu strică să încercați, fiindcă — pe cât știm — mai sunt și alții în situație similară și astfel nu-i exclus, ca ministerul să facă pentru aceasta dată o abatere dela rigoarea dispoziției Regulamentului, pe care lumea n'a prea avut posibilitatea să-l cunoască. Pentru mai bună reușită a cererii, nu strică să se facă o intervenție și din partea Ordinariatului Dvoastră.

M. Sibiu. Am citit și noi năbădăiosul „crampeiu al doamnei Mateiu, din numărul dela 20 Noemvrie c. a „Universului“, și vă dăm toată dreptatea. Dacă „nenumărate familii, cu bună stare, își trimit — cum afirmă cuvioasa doamnă — copilele la Galați, București și Iași în școlile calugărilor catolice“, asta este a se atribui nu atât numărului redus al școlilor „Societății ortodoxe a femeilor“, cât mai mult deosebiri de atmosferă morală ce stăpânește în școlile numite ale maicelor catolice. În loc să insiste deci pe lângă noul subsecretar de stat dela culte „să se ocupe puțin de aproape și de problema proselitismului ce se face în școlile maicelor catolice“, d. Sanda ar face lucru mult mai cuminte să lucreze din răspuneri pentru școlile „Societății ortodoxe“ să aibă o reputație mai bună decât aceea a școlilor ce i-se par primejdioase. Atingându-se acest lucru, va înceta deodată, ca prin farmec, orice primejdie de proselitism, lucru ce, evident, nu se poate reglementa prin introducerea poliției în mănăstiri.

F. Cluj. Vorbirea ținută de Preasfințitul Mailăth la deschiderea sesiunii recente a Status-ului catolic s'a publicat întreagă în numărul dela 17 Noemvrie al gazetei catolice „Erdélyi Tudósító“ din Clujul Dvoastră. O puteți deci avea fără nici o greutate și Vă puteți convinge și personal, că nu se cuprinde în ea nimic ce ar putea justifica alarma din presa noastră dela București, provocată, se pare, după informații tendențioase. În ce privește concordatul, Preasfinția Sa de fapt a spus gândindu-se probabil la chestiunea, atinsă și în o carte recentă a dlui senator Gyárfás, a alegerii din viitor a episcopului din Alba-Iulia —, că „ceea ce mai lipsește din concordat, poate, și chiar trebuie să fie întregit“, dar cuvântul acesta nu are nimic supărător. Situația este aceeași și în ce privește dreptul de alegere a mitropolitului nostru din Blaj. În concordat nu e prevăzut nici acest drept, dar asta nu înseamnă că el ar fi suprimat și că lucrurile nu se vor putea aranja cu Sf. Scaun în sensul garantat de tradiția alor două veacuri.

Oficiul parohial. Mocod. Am primit 200 Lei. Din această sumă jumătate s'a contat în abonamentul anului viitor.

Oficiul parohial. Oradea-Olosig. Confirmăm primirea sumei de Lei 400, abonament pe 1927 și 1928.

Oficiul parohial. Petea (Satu-mare). Confirmăm primirea abonamentului pe anul curent.

M. Alba-Iulia. Chităm primirea abonamentului pe jumătatea întâi a anului curent.

Dr. M. Șimleul Silvaniei. Am primit 100 Lei. Achitat până la 31/XII 1929.

B. Câmpul lui Neag. Confirmăm primirea sumei pe Lei 200.

Capitulul de fundațiune bobbiană — Blaj

Nr. 167—1929.

Concurs de închiriere

Începând cu ziua de 1 Decemvrie 1929 dăm în chirie casa capitulară Nr. 7 din Blaj, situată în piața „Inocențiu Micu Clain“ în fața Catedralei, vecină cu oficiul P. T. T.

Ceice doresc să o aibă își vor înainta ofertele până în ziua de 29 Noemvrie 1929 la Administrația centrală capitulară.

Blaj, din ședința Capitlului bobbian, ținută la 19 Noemvrie 1929.

IACOB POPA

canonic-prepozit

Concurs la stipendii

Cu terminul de 20 Decemvrie 1929, se publică concurs la stipendii din „Fondul școlii greco-catolice și stipendii din Teiuș“. Mărimea stipendiilor se va statori în raport cu numărul concurenților.

Îndreptățiți la aceste stipendii sunt descendenții după tată din celea 26 familii grănițarești — înșirate în statutele Fondului —, cari urmează ca elevi ordinari la vre-o școală medie, civilă, gimnaziu, liceu, reală, comercială, profesională, normală, academie, ori universitate.

Cererile vor fi provăzute cu următoarele documente: 1. Certificat de botez, din care să se vadă că suplicantele este născut legitim și

și de religie greco-catolică. 2. Certificat școlar, original, ori copie legalizată, de pe anul școlar 1929/30. 3. Adeverință dela școala ce frecventează în anul școlar 1929/30, arătând, că este student ordinar, fără să fie repetent. 4. Schița genealogică din care să se vadă descendența din una din celea 26 familii grănițarești.

Cererile intrate după 20 Decemvrie c. nu se vor lua în considerare.

Teiuș, din ședința curatoratului Fondului, ținută la 17 Noemvrie 1929.

Petru Gruia
paroh-președinte

Iacob Rațiu I. Iacob
1—3 curator

Aviz

Subsemnatul comunic, că Biroul meu de notariat public în Blaj — în urma numirii mele de notar public, făcută cu deciziunea Ministerului de Justiție No. 99,168 din 14 Noemvrie 1929 —, l-am deschis cu ziua de 18 Noemvrie 1929.

Nr. 18/1929 n. p.

Dr. Gheorghe Borșan

1—1

notar public

CLOPOTE

în cea mai bună calitate.
Turnătorie de clopote.

Uzinele Metalurgice S. P. A.

TIMIȘOARA IV. Str. Andrei Mureșanu Nr. 3.

(568) 2 4

Telefon 23—42

Citiți și răspândiți: „UNIREA“

In atențiunea parohiilor și euratoratelor bisericesti!

Comandați

CLOPOTE

de calitate superioară, la cel mai mare depozit românesc din Ardeal:

ALEXANDRU ANCA

CLUJ, str. Regina Maria No. 43.

Tot aici: Policandre, Sfeșnice, Ornate și Recvizite bisericesti, Prapori, Cărți preoțesti și de rugăciuni. Teatre populare și școlare, monoloage, dialoge, etc. etc.

CEREȚI PREȚURENT DETAILAT

TURNATORIE DE CLOPOTE

FRITZ KAUNTZ

fost

SCHIEB & KAUNTZ

Sibiu — Str. Morilor 2

Livrează clopote de biserică pe garanție de ani îndelungați, turnate din material de prima calitate ca înainte de războiu efectuate în mod artistic. Experiență îndelungată, de ani de zile, asigură o muncă ireproșabilă și un sunet armonios.

Cereți oferte speciale!

Pe scrisori rog a se indica adresa precisă

(999) 43—?